

NOUMAN ALİ KHAN

İLE

BAKARA SURESİ
SOHBETLERİ

1-29. Ayetler

GİRİŞ

Allah (cc), kelamına Resûlullah'ın (sav) Medine'ye gelişinden sonra indirilen ve Kur'ân'ın en uzun suresi olan Bakara Sûresi ile başlıyor. Medenî sureler Kur'ân'ın son yüzde otuz-otuz beşlik kısmını oluşturur. Resûlullah (sav) Mekke'deyken surelerin çoğu inmişti. Medine'de nazil olan sureler Kur'ân'ın son kısmını oluşturur.

Kur'ân vahyedilmeye başlandığında Resûlullah (sav) ve Ona (sav) iman edenler, Mekkeliler tarafından eziyete maruz kalan küçük bir azınlık konumundaydı. Ve toplumda “başkaldıran ve topluma zararı olan asiler” olarak nitelendiriliyorlardı.

Eğer dikkat ederseniz Mekkî surelerde hitap “يَا أَيُّهَا النَّاسُ” “Ey insanlar!” şeklindedir. Muhatap tüm insanlardır. Allah “يَا عِبَادِ” “Ey kullarım!” ya da “قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ” “De ki: ‘Ey kâfirler!’”, “قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا” “Küfredenlere de ki:” der. Mekkî surelerde direkt olarak “يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا” “Ey iman edenler!” hitabını bulamazsınız.

Resûlullah'ın (sav) Medine'ye hicretiyle birlikte yeni bir toplum yapısı oluştu. Mekkeliler ve Medineliler arasında savaş durumu olsa bile Medine sınırları içerisinde barış havası hâkimdi. Yahudi ve Hristiyanlarla antlaşma yapılmış, hatta

bazı Yahudi ve Hristiyanlar Müslüman olmuştu. Onların aile üyeleri hâlâ Yahudi ve Hristiyan olarak kalsa bile onlar artık İslam ümmetinin bir parçasıydı.

Müslümanlar, Yahudi ve Hristiyanlarla birlikte yaşıyor, antlaşma şartlarına göre herhangi bir savaş durumunda gerektiğinde Medine'yi birlikte müdafaa ediyorlardı. Medine, Müslümanlar için yeni bir başlangıçtı. Bakara Suresi, bu dönemde nazil olan ilk surelerdendir. Resûlullah (sav) Hicret'in üzerinden henüz altı ay geçmeden Medine'de Müslüman bir toplum kurmuştu. Mekkeliler Müslümanların bu istikrarlı duruşundan memnun değildi; Kureyşliler savaş için hazırlanıyorlardı ve Müslümanlar bir buçuk yıl içinde kendilerini İslam'ın ilk büyük savaşı olan Bedir Gazvesi'nde bulacaklardı. Bu surede göreceğiniz birçok ayet, Bedir Gazvesi için zihinsel bir hazırlıktır. Bu, surenin Resûlullah'ın (sav) Medine'ye hicretinden sonraki ilk bir buçuk yıl içinde inmeye başladığının da göstergesidir.

Bakara Suresi'nde Resûlullah'ın (sav) Medine'deki yaşamı boyunca inen ayetlerin bulunması, surenin bir anda değil azar azar, birkaç yıldan uzun bir süreçte indiğini gösterir. Hatta bazı İslam âlimleri Resûlullah'a (sav) inen son ayetin Bakara Suresi'nden olduğunu ifade eder. Surenin son iki ayeti Miraç gecesi yani Mekke yıllarında vahyolunmuştur fakat bu kısma Mekkî diyemeyiz. Çünkü bir sureye Mekkî diyebilmemiz için surenin semadan Mekke'ye inmesi, Medenî diyebilmek için ise surenin semadan Medine'ye inmesi gerekir. Son iki ayet ise Resûlullah'a semada vahyoldu. Resûlullah (sav) göğe çıktı, ayetler O'na (sav) indirilmedi, Miraç gecesinde O'na (sav) vahyedildi. Yatsı namazından sonra okunması tavsiye edilen ve "Amenerresülü" olarak bilinen son ayetler,

sureyi bitiren çok özel bir duadır ve dualar arasında eşsiz bir yeri vardır.

Arapçada çok meşhur bir söz vardır: “İnsanlarla onların anlayabileceği seviyeye göre muhatap ol.” Çocuklarla, gençlerle, üniversitelilerle, akademisyenlerle ya da belirli bir toplulukla konuşurken kullandığımız dil, Batılı toplumlarda Müslümanlarla konuşmalarımız, Müslüman olmayanlarla konuşmalarımızdan farklıdır. Hatta yeni Müslüman olanlarla yaptığımız konuşmalar da uzun zamandır Müslüman olan kimselerle konuşmalarımızdan farklıdır.

Medine halkının vahiyle ilgili bir arka planı vardı. Tevrat'ı ve İncil'i biliyorlardı. Nesillerdir burada yaşayan Hristiyanlar ve Yahudiler vardı ve onlar aynı zamanda Kur'ân'ın da hedef kitesiydi. Kur'ân sadece Müslümanlara okunmuyordu. Bugünlerde Kur'ân okunurken yanımızdan geçenler ne olduğunu bile anlamıyorlar. Ancak o toplumda Kur'ân insanların kendi dilinde okunduğundan, Müslüman olsun-olmasın herkesin direkt olarak manasını hemen anladığı bir sözdü. Kur'an, nazil olduğu dönemde, Yahudiler, Hristiyanlar ve Müslümanlar için neredeyse bir radyo yayını gibiydi.

Mekke toplumunun ise vahiyle ilgili bir arka planı yoktu; orada putlara tapan müşrik bir yapı vardı ve binlerce yıl önce gelen Hz. İbrahim'in (as) dinini unutmuşlardı. Kurban ibadetini terk etmemişlerdi ama neden kurban kestiklerini bilmez haldeydiler. Kâbe'yi kutsal kabul ediyorlardı ama tevhidini unutmuşlardı. Vahiy ve ahiret kavramı onların dünyasından silinip gitmişti.

Mekke toplum yapısı ile Medine toplum yapısı birbirinden tamamen farklıydı. Müslümanların Cuma hutbesi yerine Hristiyanların kiliselerde bir araya geldikleri özel günleri,

Yahudilerin ise sinagoglarda toplandıkları Şabat günleri vardı. Onlar da hutbe dinliyorlardı. Onların da dini liderleri, onların da uleması, dini öğrenen ve dinleyen kitleleri vardı. Bu insanlar eğitimi, allâme sayılacak kişilerdi.

Kur'ân'da "أَحْبَارَ" "*ahbâr*" kelimesi geçer. Bazı yerlerde "عُلَمَاءَ بَنِي إِسْرَائِيلَ" "Benî İsrail'in âlimleri" (Şuarâ, 197) ifadesi geçer. Ama genelde "أَحْبَارَ" dır. "*ahbâr*" "hibr"den gelir, bu da mürekkep demektir. Yani bu insanlar çok fazla okuyup sayfalarca yazdıkları için elleri sık sık mürekkebe bulanıyordu. Bu yüzden allâme olan bu kimselere "*ahbâr*" denilmiş.

Ahbâr denilen bu kimseleri, Kur'ân'ın kendisini "nebiyyi'l ümmî" olarak nitelendirdiği Resûlullah'la (sav) karşılaştıralım. Adeta annesinden yeni doğmuş gibi hiçbir dünyevi eğitim almamış ve en basit haliyle söyleyecek olursak okuma yazması dahi olmayan bir peygamber. "أُمِّي" "*ümmî*" kelimesi de "*ümm*"den gelir. "Anne" demektir. Çünkü Resûlullah'ın (sav) ancak annesinden yeni doğan bir bebek kadar bir eğitimi var. O zaman geçerli olan eğitim sistemine hiçbir biçimde dâhil olmamıştı ve bir din tebliğ ediyordu. Halbuki Medine'de yerleşik diğer dinleri öğreten insanlar, Yahudi ya da Hristiyan olmaları fark etmeksizin, dinlerini ulemadan, onlar da kendi ulemalarından öğrenmiş kimselerdi. Şimdi ise karşılıklarına Allah'ın dinini öğreten ve onların dinleri hakkında yorum yapan bir zat çıkıyor ve bu kimse, ulema silsilesine hiçbir biçimde dâhil olmamasına rağmen Kur'ân, Yahudilik ve Hristiyanlık hakkında yorum yapıyordu.

"هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ" "Ümmîler arasında, kendilerinden bir resûl görevlendiren O'dur." (Cuma, 2) Neden? Çünkü Resûlullah (sav) sırf Medine'ye değil, önce

Mekke'ye gönderilmişti. Onlar “الأميين” “*el-ümmiyyîn*” diyorlardı. Bu kelime bizim için Resûlullah'ı (sav) tanımlayan asil bir kelimedir. Ve O'nun (sav) bir mucizesidir. Bu sıfat aslında Yahudi ve Hristiyanların kullandığı bir hakaretti. Aralarındaki haham ve papazlar “O mu size öğretecek? Okuma yazması bile yok!” diyorlardı. Sure “آلَمَ” “Elif. Lâm. Mim” ile başlar. Bu ayet üç harften oluşur ve bunlar okuma bilen herkesin bildiği harflerdir. Türkçe/İngilizce konuşan, ama kendi dilinde eğitim almamış insanlar vardır, hiç okula gitmemişlerdir. Onlara “a, b, c, d, q, f, w, o” deseniz hiçbir şey anlamazlar. Bu harflerin onlar için hiçbir anlamı yoktur. “Bu da ne demek oluyor? W ne demek? O ne? Bu kelimeyi daha önce hiç duymamıştım.” derler. Çünkü harfleri umursadığınız tek zaman, hecelediğiniz zamandır ve hecelemeyi umursadığınız tek zaman da okuduğunuz ya da yazdığınız zamanlardır. Bu Resûlullah'ın (sav) erişiminde olmayan bir bilgiydi; “*elif. lâm. mîm.*”i okuyunca topluma bir şok dalgası yollamış oldu: “Dur bir dakika! Ona harfleri kim öğretti? Ben onu ümmi sanıyordum!” dediler.

BİRİNCİ BÖLÜM

ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ فِيْهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٢﴾

“Elif. Lâm. Mîm.”

“İşte kitap; onda asla şüphe yoktur.
O, gûnahtan sakınanlar için bir rehberdir.”

(Bakara, 2/1,2)

Kesik Kesik Harfler: ELİF. LÂM. MÎM.

“آَلَمَ” “Elif.lâm.mîm”

Eğer Resûlullah (sav) “آَلَمَ” “*elif.lâm.mîm*” diyorsa mutlaka bir öğretmeni var demektir... Çünkü tek başına öğrenme imkânı yoktu; bilmiyordu, “آَلَمَ” “*elem*” diyebilirdi mesela. “آَلَمَ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ” (Fil, 1) Böyle demesi gerekirdi. “آَلَمَ” “*elif.lâm.mîm*” demesi, muhakkak bir öğretmeni olduğu anlamına geliyordu. Yani O’nu (sav) dinleyen insanlar bile: “Onun öğretmeni kim? Ona kim, ne öğretiyor? Ona neden bu harfleri öğretiyorlar?” diye düşündü. Bunlar muhatap kitlenin aklına gelen çok önemli sorulardı. Çünkü soru, öğretmenin, bizzat Allah’ın (cc) kendisi olduğu şeklinde cevaplanacaktı. O’na (sav) öğreten Allah’tı (cc). Ve gerçekten de eğitim alıyor olmalıydı, yoksa başka türlü harflerin önemini asla bilemezdi.

“آَلَمَ” “*elif.lâm.mîm*” ile ilgili bilinmesi gereken ikinci önemli nokta ise, daha önce eşi benzeri görülmemiş bir kullanım olmasıdır. Kur’ân daha önce söylenmemiş bir tarzda konuşur. Daha önce hiç kimse bu şekilde konuşmuyordu. Araplar kendi dilleriyle çok gurur duyar, geriye kalan herkesin Acem olduğunu, hatta doğru düzgün Arapça konuşmadıkları için eksik olduklarını düşünür, kendilerini dilin ustası olarak görürlerdi. Buna rağmen Kur’ân, kullandığı fiil, harf ve cümle yapılarıyla onları hiç duymadıkları ve kullanmadıkları şeyler söyleyerek şaşırtmıştı. Yeni bir şair

çıkarsa, şahane bir şiir söylese bile bu yüzden seksen önceki dönemlerde söylenen şiirlerin temeli üzerine bina edilirdi. Günümüzde gençlerin beğendiği tarz müziklerin de beste ve söz bakımından pek üretken olmadığını, daha önceki kuşakların beğendiği motifleri içerdiğini fark edersiniz. Gördüğünüz yenilik ancak yüzde on-yirmi civarındadır.

Kur'ân'ın sadece “آَمَ” “*elif.lâm.mîm*” demesi bile o günkü toplum için çok şaşırtıcıydı. Neden biri çıkıp böyle konuşsun ki? Bu kullanım sadece bir soru meydana getirmez, ayrıca merak uyandırır: “Bu öğretmen her kimse, buradaki kimse ondan bu tarz bir eğitim almadı.” Yani Kur'ân, zihinleri sadece “آَمَ” ile vahyi kabul etmeye hazırladı, sadece inanmayanlara değil, inananlara da rehberlik etti.

Ulemanın icmasıyla biliyoruz ki, farklı fikirler ileri sürülse de kimse “آَمَ” “*elif.lâm.mîm*”in ne demek olduğunu bilmiyor. “Hiçbir anlama gelmiyor.” demek yanlış olur; çünkü Allah'ın söylediği her şeyin anlamı ve bir amacı vardır. Diğer taraftan, Allah'ın bize verdiği her şeyin bir faydası olduğunu da biliyoruz. Allah Kur'ân'da size ve bana öğretecek bir şey olmadıkça konuşmaz. Kendisi “عَلَّمَ الْقُرْآنَ” “Kur'ân'ı öğretti.” (Rahman, 2) diyor. “قَالَ الْقُرْآنَ” “Kur'ân'ı söyledi.” demiyor. “تَكَلَّمَ الْقُرْآنَ” “Kur'ân'ı konuştu.” demiyor. “عَلَّمَ الْقُرْآنَ” “Kur'ân'ı öğretti.” diyor. Öğretmek konuşmaktan farklıdır. Biri konuştuğunda sadece ağzını oynatır. Ama biri öğrettiğinde aklında öğrencisi vardır. Öğreteceği her şey öğrencinin yararınadır. Yani “*elif.lâm.mîm*” diye okusanız bile sizin için bir fayda vardır. Burada aklımıza, “Ne demek olduğunu bile bilmiyorum, bana ne faydası olacak? Faydası olması için anlamam gerek.” düşünceleri gelebilir. Özellikle derste öğretmenin söylediklerini anlamazsanız sizin için bir faydası olmamış demektir. O yüzden elinizi

kaldırıp, “Bu ne anlama geliyor? Tam anlayamadım, tekrar eder misiniz? Bana açıklar mısınız? Daha iyi bir izaha ihtiyacım var.” dersiniz. Ama dünyada “آلَم” “*elif.lâm.mîm*”in ne anlama geldiğini biri açıklayabilir mi? “Bu harflerin tefsiri nedir? Harflerin arkasındaki gizem nedir?” diye sorsanız, kimsenin bu konuda net bir cevabı yoktur. Çok açık görünüyor ki hesap günü Allah’ın karşısına çıkıncaya kadar bu konu hakkında kimsenin kesin bir cevabı olmayacak. Cevabı ancak Allah merhametiyle bizi cennetine soktuğunda ve bizim de “öğretmenimiz” olan Allah’a sorma fırsatımız olduğunda öğrenebileceğiz.

Peki bunun faydası nedir? Üniversite öğrencileri çok iyi bilir, eğitim yılının ilk günü öğretmen sınıfa gelir ve ders hakkında bazı bilgiler verir: “Ödev için şu kadar zaman ayırmalısınız, şu şekilde çalışmalısınız, şunu şunu yapmasanız, verilen görevleri zamanında bitirseniz iyi olur, üç hafta önceden sınavlarınıza çalışmaya başlamalısınız.” benzeri cümleler kurar. Bu şekilde sizi ilerde olacaklar için hazırlarlar. Eğer bu konuda size en iyi rehberlik edecek kişi olan öğretmenin sözlerini dikkate almaz, fiziksel ve zihinsel olarak derse hazırlanmazsanız başarı göstermeniz zor olur.

Kur’ân talebesinin ilk oryantasyonu hiçbir şey bilmediğini kabul etmesidir. Kur’ân talebesinin ilk oryantasyonu “آلَم” “*elif.lâm.mîm*”dir. Bu ne demektir peki? Bilmiyorsunuz ve buna alışsanız iyi olur. “وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ” “Allah bilir, siz bilmezsiniz.” (Bakara, 216) Bu Kitab’a eleştirmeye çalışmak için gelmeyin. “Manasını anladım, inanmayacağım.” diyerek Allah’a büyüklenmeyin. “Merakımı giderdim ama yeteri kadar ikna olmadım, inanmak istemiyorum.” demeyin. Hayır, hayır. Bu Kitab’a tevazuyla gelmelisiniz, merakla değil.

Bugünlerde kitap okumak için Kindle ya da iPad'imize pdf dosyaları indiriyoruz. Birkaç bölümü beğenip diğer bölümleri beğenmiyoruz genellikle. Yayıncılık bir satış endüstrisi hâline geldiğinden beri kitap almadan önce kaç yıldız almış ona bakıyoruz. “Bir yıldız mı aldı, iki mi, üç mü, dört mü?” “Çok satanlarda mı?” “Hakkındaki yorumlar nasıl?” Kitap okuyunca sadece öğrenmeyiz, eleştiririz, kendi yorumumuzu söyleriz: “Beğendim, fena değil.” “Şu kısmı beğenmedim, şöyle olsa daha iyi olurdu” vs. Bunu filmler, çizgi filmler, hatta üniversitedeki hocalarımız için bile yapıyoruz: “Çok zorluyor.” “Şeker gibi hocadır ama sınavları işkence gibi.” deriz. Diğer bir deyişle, sürekli yargılama pozisyonundayız. Çünkü tüketim toplumunda müşteri her zaman haklıdır. Öğrenci üniversitede bir tüketici, müşteridir, çünkü okul harcı öder. Kitabı okuyan da tüketicidir, çünkü kitaba para vermiştir. Herkes tüketicidir; o yüzden hep eleştirme, değerlendirme vs. pozisyonundadır.

Bugün biz Kur'ân'a da tüketici tutumuyla yaklaşıyoruz. Müslümanlar bile Kur'ân'ı okuyup: “Bu kısmı anlamadım, okudum, ama garip biraz... Burası biraz kafa karıştırıcı.” diyebiliyor ve herhangi bir kitaptan bahsedermiş gibi konuşabiliyor. Halbuki Kur'ân, herhangi bir kitap değil. Bu Kitab'a “her zaman haklı olan müşteri” gibi yaklaşamazsınız. Ona ancak bir dilenci gibi, iflas etmiş biri gibi, çölde kaybolmuş ve susuzluktan ölmek üzere olan biri gibi yaklaşırsınız. O adama bir damla su verseniz suyun ısınmış olmasından şikâyet etmez. Ya da “Soda olsa iyi olurdu. Portakal suyu yok mu?” demez. Sadece alır. Hidayete muhtaçsanız alırsınız. “Allah beni daha iyi biliyor, bilmem gerekeni de bilmemem gerekeni de O biliyor.” dersiniz.

Allah'tan gelen bu oryantasyonun bir diğer güzel yanı da

Allah'ın, Kitabı'nı incelediğimiz zamanki tutumumuzu hazırlamasıdır. Çünkü eğer tutumunuz ve zihniyetiniz doğru olmazsa ve kalbiniz doğru yerde değilse o zaman “يُضِلُّ” “Allah birçok kimseyi onunla saptırır, birçok kimseyi de onunla doğru yola iletir.” (Bakara, 26) Aynı Kitap'la Allah kimilerini dalalete, kimilerini de hidayete eriştirir, çünkü çoğu yanlış bir tutumla gelmiştir. O yüzden Allah (cc) “وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ” “Bu kitap fasıklardan başkasını dalalette bırakmaz.” der. Çünkü fasıklık onların doğasında vardır.

“الم” “Elif.lâm.mîm” ile ilgili önemli bir başka nokta da şudur: Merakımızı kontrol altına alabilmeliyiz. Hâlâ burada takılı kalan insanlar var. On yıl boyunca Kur'an'ı inceliyorlar ve araştırmaları sadece “الم ne demek?” üzerinde kalıyor. İkinci ayete bile gelememişler. “Bence ‘elif’ bir kod, sayısal değeri 37.8, ‘lam’ farklı bir kod, şu değeri var ve ‘mim’ de bu. Benim teorime göre...” diyerek Kur'an'la ilgili Kur'an dışında her şeyi inceleyip detaylarda boğuluyorlar. Çünkü artık onları Allah'ın sözleri ilgilendirmiyor, onları merakları ve ilginç buluşları ilgilendiriyor.

Ve bazı insanlar için Kur'an, “مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ” “تَأْوِيلِهِ” “Kalplerinde bir kayma olanlar, fitne çıkarmak ve olmadık yorumlarını yapmak için ondan müteşabih olanına uyarlar.” (Âl-i İmran, 7) der. Halbuki öğretmenin size bir şeyleri öğretmesi gibi belli şeyleri öğretmeme rolü de eşit derecede önemlidir. Bu da bir öğrenme sürecidir. “Bunu sana söylemeyeceğim. Bazı soruları soramazsın. Belli meraklardan uzak durman lazım. Her merak iyi değildir.”

Kehf Suresi'nde Hz. Musa (as) yolculuğa çıkar, bu yolculukta, “لَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ” “Sana anlatana kadar bana hiçbir

şey sorma.” (Kehf, 70) ayeti onun oryantasyonunun bir parçasıdır.

Modern öğretim koşullarında her soru güzel kabul edilir. Hatta öğrenci soru sormaya teşvik edilir. Hangi konuda olursa olsun her soru hoş karşılanır. Kur’ân’ın eğitim metodu ise öğrenciyi faydalı ve faydasız sorular arasındaki farkı öğrenmeye zorlar. Size “faydası” olacak sorular sorun. Eğer Allah Kur’ân’da size bir şeyin manasını özellikle söylemediyse, bu, bilmemeniz sizin için daha faydalı demektir. “آم” “elif.lâm.mîm” böyledir.

Kur’ân’da dikkat çekici bir nokta daha vardır. Genellikle bu harflerin ardından gelen ayet Kur’ân’a dairedir.

“نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ” “اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ” “آم” “Elif.Lâm. Mîm.” “Hayy ve Kayyûm olan Allah’tan başka ilah yoktur. Sana Kitab’ı hak ile indirdi.” (Âl-i İmran, 1-3)

“المص • كِتَابٌ أَنْزِلَ إِلَيْكَ” “Elif. Lâm.Mim.Sâd. Sana indirilen bir Kitab’dır.” (A’râf, 1-2)

“الر • تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ” “Elif.Lâm.Râ. İşte bunlar hikmet dolu Kitab’ın ayetleridir.” (Yûnus, 1)

“الر • تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ” “Elif.Lâm.Râ. Bunlar apaçık Kitab’ın ayetleridir.” (Yûsuf, 1)

“الر • كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ” “Elif.Lâm.Râ. “Bu sana indirdiğimiz Kitab’dır.” (İbrahim, 1)

“طه • مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى” “TâHâ. Biz Kur’ân’ı sana güçlük çekesin diye indirmedik.” (Tâhâ, 1-2)

“هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ • تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ” “آم” “Elif.Lâm. Mîm. İşte bu ayetler hikmet dolu bir Kitab’ın ayetleridir. Güzel davrananlar için bir hidayet rehberi ve rah-

met olmak üzere indirilmiştir.” (Lokman, 1-3)

“حَم • تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ” “Hâ.Mîm. Kur’ân Rahmân ve Rahîm olan Allah katından indirilmiştir.” (Fussilet, 1-2)

“يَس • وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ” “Yâ.Sîn. Hikmetli Kur’ân’a andolsun.” (Yâsîn, 1-2)

“حَم • وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ” “Hâ.Mîm. Apaçık Kitab’a Andolsun.” (Duhan, 1-2)

Kur’ân’da bu harfler her geçtiğinde ve siz “Bu ne demek?” dediğinizde, Allah “Kur’ân apaçıktır, hikmet doludur, Kur’ân’a ve vahye and olsun.” diyor. Sanki Allah bize bir yön gösteriyor ama bunu çok çabuk unutuyoruz. Bizim merakımızı azaltıp, zihnimizi iyi yönlendirmemiz lazım. Bu yüzden Allah bu dersi durmadan hatırlatıyor. Harfler değişiyor ve içimizdeki merak duygusu harekete geçiyor, “Neden bu sefer “حَم” “hâ.mîm” demiş? Neden bu sefer “الْم” “elif.lâm.mîm” dememiş?” “الر” ya “elif.lâm.râ” ne oldu? Bunda “الر” “elif.lâm.râ” var, diğeri “الْم” “elif.lâm.mîm”, neler oluyor burada?” Burada kelimenin tam anlamıyla bir sınama var. Bu merakın içinde mi kaybolacağız, yoksa kitaptaki amacın ardına mı düşeceğiz?